

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind controlul contribuțiilor de asigurări sociale și soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control întocmite de organele de control ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și ale caselor teritoriale de pensii

În temeiul art.114 alin. (4) din Constituție,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență:

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art.1. – Controlul contribuțiilor de asigurări sociale cuprinde ansamblul activităților care au ca obiect verificarea realității declarațiilor privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, a declarațiilor de asigurare, precum și verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii de către contribuabili a obligațiilor ce le revin, conform prevederilor Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.

Art.2. – Sunt supuși controlului contribuțiilor de asigurări sociale contribuabilii prevăzuți de Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.

Art.3. – (1) Controlul contribuțiilor de asigurări sociale se exercită de către organele de control proprii ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, denumită în continuare CNPAS, și ale caselor teritoriale de pensii în colaborare cu organele Ministerului Finanțelor Publice.

(2) Modalitatea de colaborare se stabilește prin ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și al ministrului finanțelor publice.

(3) Organul de control al CNPAS și al caselor teritoriale de pensii prevăzut la alin. (1) îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, primind o legitimație specială. Modelul legitimației speciale se stabilește prin decizie a președintelui CNPAS, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

CAPITOLUL II

Drepturile și obligațiile organelor de control

Art.4. – În exercitarea atribuțiilor ce le revin, organele de control au dreptul:

a) să examineze orice înscrisuri, documente, registre sau acte de evidență ale contribuabililor care pot fi relevante pentru stabilirea corectă a contribuțiilor datorate bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și pentru determinarea modului de respectare a obligațiilor legale ce le revin acestora;

b) să solicite contribuabililor informațiile, explicațiile sau justificările referitoare la declarațiile sau la documentele supuse controlului. În cazul în care se solicită răspunsul în scris, contribuabilul este obligat să furnizeze informațiile respective în termen de 10 zile de la primirea solicitării;

c) să solicite prezența contribuabililor sau a reprezentanților legali ai acestora la sediul organului de control. Solicitarea se face în scris și cuprinde, în mod obligatoriu, data, ora și locul întâlnirii, precum și scopul acesteia. Solicitarea se comunică contribuabilului cu cel puțin 15 zile înaintea datei fixate pentru întâlnire;

d) să facă constatări a căror reconstituire sau dovedire ulterioară nu este întotdeauna posibilă sau ori de câte ori organul de control consideră necesar;

e) să primească copii de pe oricare înscris, document sau înregistrare contabilă;

f) să rețină, în scopul protejării împotriva înstrăinării sau distrugerii, în schimbul unei dovezi scrise și semnate de organul de control, orice document sau orice element material care poate constitui o probă referitoare la determinarea obligațiilor contribuabililor, pe o perioadă de maximum 30 de zile. În cazuri excepționale, cu aprobarea conducerii organului de control, perioada de reținere poate fi prelungită până la 90 de zile;

g) să intre, în prezența contribuabilului sau a reprezentantului legal al acestuia, ori în prezența unei alte persoane desemnate de contribuabil, în orice incintă a sediului în care își desfășoară activitatea contribuabilul. Accesul este permis în cursul programului normal de lucru al contribuabilului, iar în afara acestuia, numai cu autorizarea scrisă a conducerii organului de control și cu acordul contribuabilului.

Art.5. – În cazul în care evidențele contabile sau orice alte evidențe sunt ținute cu ajutorul sistemelor de prelucrare automată a datelor, controlul se poate exercita asupra ansamblului informațiilor, datelor și prelucrărilor informatice care concură, direct sau indirect, la obținerea rezultatelor contabile și la elaborarea declarațiilor, precum și asupra documentației referitoare la analiza, programarea și executarea prelucrărilor.

Art.6. – (1) În scopul stabilirii exacte a contribuțiilor datorate bugetului de asigurări sociale de stat și al determinării modului de respectare a obligațiilor legale ce le revin contribuabililor, organele de control sunt în drept să solicite informații, care nu au potrivit legii caracter secret, de la:

a) persoane fizice sau juridice care dețin în păstrare sau administrare bunuri sau sume de bani ale contribuabililor sau care au relații de afaceri cu aceștia;

b) organe ale administrației publice centrale și locale, instituții publice sau de interes public;

c) instituții publice sau private care înregistrează, sub orice formă, încheierile de contracte, evidența populației sau a bunurilor, exploatarea proprietăților și alte asemenea.

(2) Persoanele, organele și instituțiile menționate la alin. (1) sunt obligate ca, în termenul specificat în solicitare, să furnizeze informațiile și să pună la dispoziție organelor de control actele, evidențele și datele respective.

(3) Toate actele, datele și informațiile obținute de organele de control în condițiile alin. (1) și (2) vor face parte din dosarul contribuabilului și vor putea fi luate în considerare la recalcularea contribuțiilor datorate de acesta bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art.7. – În cazuri temeinic justificate, organele de control pot solicita persoanelor, potrivit competențelor teritoriale, să facă declarații sau să prezinte documente, considerate necesare pentru a stabili dacă persoana în cauză are sau nu calitatea de contribuabil.

Art.8. – Organele de control au obligația să exercite controlul contribuțiilor de asigurări sociale în așa fel încât să afecteze cât mai puțin desfășurarea activităților curente ale contribuabililor.

Art.9. – În baza constatărilor efectuate ca urmare a acțiunilor de control, CNPAS, respectiv casele teritoriale de pensii au dreptul:

a) să stabilească în sarcina contribuabililor, potrivit legii, diferențe de contribuții, precum și, după caz, să calculeze majorări de întârziere pentru neplata la termenele legale a contribuțiilor datorate;

b) să dispună măsurile necesare îndeplinirii corecte, de către contribuabili, a obligațiilor ce le revin;

c) să constate contravențiile și să aplice amenzile și penalitățile prevăzute de legislația în vigoare.

Art.10. – La nivelul CNPAS se constituie un fond pentru acordarea de stimulente organelor de control contribuții asigurări sociale din aparatul propriu și din casele teritoriale de pensii, prin reținerea unei cote de 15% din valoarea amenzilor aplicate și încasate.

CAPITOLUL III

Drepturile și obligațiile contribuabililor

Art.11. – (1) Înaintea desfășurării unei acțiuni de control la sediul sau domiciliul contribuabilului, acesta are dreptul să fie informat în legătură cu acțiunea care urmează să se desfășoare, prin transmiterea unui aviz de verificare, însoțit de specificarea drepturilor și obligațiilor sale care rezultă din prezenta ordonanță de urgență.

(2) Avizul de verificare se transmite contribuabilului cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii efective a acțiunii de control.

(3) În cazul acțiunilor de control inopinat, precum și în cazul în care acțiunile de control se desfășoară în vederea soluționării unor cereri ale contribuabililor, transmiterea avizului de verificare nu este obligatorie.

(4) Pentru motive întemeiate contribuabilii pot solicita modificarea datei de începere a controlului cu maximum 30 de zile lucrătoare, solicitare care se comunică, în scris, conducerii organului de control, la 5 zile de la primirea avizului de verificare. O nouă solicitare de amânare a controlului respectiv nu se admite.

Art.12. – Pe întreaga durată a controlului contribuabilii au dreptul:

- a) să fie informați asupra desfășurării controlului și asupra eventualelor situații neclare;
- b) să fie primii solicitați pentru a furniza informații, explicații și justificări;
- c) să beneficieze de asistență de specialitate;
- d) să fie protejați în ceea ce privește confidențialitatea datelor și informațiilor furnizate.

Art.13. – Contribuabilii au dreptul să solicite, din proprie inițiativă, să fie controlați.

Art.14. – (1) Contribuabilii care, potrivit legii, organizează și conduc contabilitatea proprie, sunt obligați să păstreze evidențele contabile, precum și documentele justificative pe baza cărora s-au făcut înregistrările contabile, la sediul social declarat cu ocazia înregistrării la casa teritorială de pensii.

(2) Evidențele contabile și documentele justificative se păstrează și se arhivează într-un mod corespunzător, care să permită desfășurarea normală a controlului.

Art.15. – Contribuabilii sau, după caz, reprezentanții legali ai acestora sunt obligați să coopereze la desfășurarea în condiții optime a controlului, prin respectarea drepturilor organelor de control și acordarea sprijinului necesar în exercitarea acestor drepturi.

CAPITOLUL IV

Reguli privind desfășurarea controlului

Art.16. – (1) Controlul se desfășoară la sediul sau domiciliul contribuabilului, sau la sediul organului de control, după caz.

(2) Controlul se poate desfășura și în oricare alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul, acesta din urmă având, în acest caz, obligația asigurării condițiilor și documentelor necesare derulării normale a acțiunii de control.

Art.17. – Perioada afectată efectuării controlului prevăzut la art.16 este stabilită de organele de control în funcție de obiectivele controlului și nu poate fi mai mare de 3 luni.

Art.18. – (1) Controlul la sediul sau domiciliul contribuabilului sau la sediul organului de control, după caz, se efectuează o singură dată pentru fiecare perioadă pentru care se datorează contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Prin excepție de la prevederile alin.(1), conducătorul organului de control competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii controlului și până la împlinirea termenului de prescripție prevăzut de prezenta ordonanță de urgență, apar date suplimentare, necunoscute organului de control la data efectuării controlului, care influențează sau modifică rezultatele acestuia.

Art.19. – Rezultatele controlului se consemnează obligatoriu în procese-verbale de control, note de constatare sau în procese-verbale de constatare a contravențiilor, după caz. Procesul verbal de control constituie înștiințare de plată.

CAPITOLUL V

Prescripția dreptului organului de control de a stabili diferențe de contribuții

Art.20. – Dreptul organelor de control de a stabili diferențe de contribuții și majorări de întârziere pentru neplata în termen a acestora, precum și de a constata contravenții și a aplica amenzi și penalități pentru faptele a căror constatare și sancționare sunt, potrivit legii, de competența organelor de control, pentru o perioadă pentru care se datorează contribuții, se prescrie în termen de 5 ani de la data la care a expirat termenul de depunere a declarației pentru perioada respectivă.

Art.21. – Termenul de prescripție prevăzut la art. 20 se întrerupe:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;
- b) la data depunerii de către contribuabil a declarației, după expirarea termenului legal de depunere a acesteia;
- c) la data efectuării, de către contribuabil, a unui act voluntar de recunoaștere a contribuției datorate, inclusiv plata integrală sau parțială a acesteia;
- d) la data comunicării, către contribuabil, a unor diferențe de contribuție stabilite de organele de control ca urmare a acțiunilor de control.

Art.22. – Termenul de prescripție prevăzut la art. 20 se suspendă:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;
- b) pe timpul cât contribuabilul se sustrage, cu rea-credință, de la efectuarea controlului;
- c) cât timp contribuabilul, ca urmare a dispozițiilor organelor de control, remediază deficiențele sau îndepărtează cauzele care împiedică desfășurarea controlului.

Art.23. – Contribuțiile și diferențele de contribuții declarate sau recunoscute în orice mod de către contribuabil, după împlinirea termenului de prescripție, se consideră legal stabilite și datorate.

Art.24. – Termenul de prescripție pentru stabilirea contribuțiilor și a diferențelor de contribuții este de 10 ani, în caz de evaziune fiscală stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă, de la data emiterii hotărârii judecătorești.

CAPITOLUL VI

Sanctiuni

Art.25. – (1) Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

- a) neprezentarea contribuabililor sau reprezentanților legali ai acestora la sediul organului de control la data, ora și locul fixate, la solicitarea scrisă a acestuia, cu excepția situațiilor de forță majoră dovedite;
- b) refuzul contribuabilului de a permite accesul organului de control în orice incintă a sediului în care își desfășoară activitatea contribuabilul, în vederea exercitării controlului;

c) nefurnizarea de către persoanele, organele și instituțiile prevăzute la art.6, în termenul stabilit de organele de control, a actelor, evidențelor și datelor solicitate;

d) neținerea evidențelor contabile și a documentelor justificative la sediul social declarat sau păstrarea acestora în condiții improprii desfășurării controlului.

(2) Contravențiile prevăzute la alin.(1) se sancționează după cum urmează:

1) cele de la lit. a), cu amendă de la 6.000.000 lei la 9.000.000 lei;

2) cele de la lit. b), cu amendă de la 20.000.000 lei la 40.000.000 lei;

3) cele de la lit. c), cu amendă de la 15.000.000 lei la 30.000.000 lei.

4) cele de la lit. d), cu amendă de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei.

(3) Sancțiunile pot fi aplicate și persoanelor juridice.

(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele de control ale CNPAS și ale caselor teritoriale de pensii.

(5) Împotriva procesului verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere la instanța competentă potrivit Legii nr. 19/2000.

(6) Contravențiilor prevăzute la alin.(1) le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția articolelor 25, 26 și 27.

Art.26. - Organele de control ale CNPAS și ale caselor teritoriale de pensii sunt competente să constate contravențiile și să aplice sancțiunile prevăzute și în următoarele acte normative:

a) Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

b) Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare;

c) Hotărârea Guvernului nr. 720/1991 privind aprobarea Normelor de organizare și exercitare a controlului financiar,

dacă faptele sunt săvârșite în legătură cu încasarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat.

CAPITOLUL VII

Soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control întocmite de organele de control ale CNPAS și ale caselor teritoriale de pensii

Art.27. - (1) Măsurile dispuse de organele de control ale CNPAS și ale caselor teritoriale de pensii pot fi contestate de către contribuabili, potrivit prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Contestațiile formulate în condițiile prezentei ordonanțe de urgență sunt căi administrative de atac prin care se solicită diminuarea sau anularea, după caz, a

contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, a majorărilor de întârziere sau a penalităților, precum și a altor măsuri dispuse de organele de control.

(3) Contestațiile formulate în temeiul prezentei ordonanțe de urgență sunt scutite de taxa de timbru.

Art.28. – (1) Contestația se formulează în scris și va cuprinde în mod obligatoriu următoarele:

- a) numele sau denumirea contestatorului, sediul sau domiciliul acestuia;
- b) obiectul contestației și suma contestată;
- c) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază contestația.

(2) Contestația trebuie semnată de contestator sau de reprezentantul legal al acestuia, iar în cazul persoanelor juridice trebuie să poarte și ștampila. Dovedirea calității de reprezentant al contestatorilor, persoane fizice sau juridice, se face prin împuternicire avocațială, în cazul avocaților, sau prin procură autenticată, în cazul altor persoane.

(3) Contestatorul poate depune în dovedirea contestației formulate acte care nu au fost avute în vedere de organul de control.

(4) Contestația nu poate avea ca obiect alte sume și măsuri decât cele stabilite prin actul atacat.

Art.29. – (1) Contestația se depune, sub sancțiunea decăderii, în termen de 15 zile de la comunicarea actului atacat, la organul emitent al acestuia.

(2) Contestațiile trimise prin poștă se socotesc formulate în termen, dacă au fost predate cu scrisoare recomandată la oficiul poștal înainte de împlinirea acestuia.

Art.30. – (1) Contestațiile care au ca obiect sume al căror quantum este de până la 500 milioane lei se soluționează de organele specializate din cadrul caselor teritoriale de pensii în a căror rază teritorială își are sediul sau domiciliul contestatorul.

(2) Contestațiile care au ca obiect sume al căror quantum este de 500 milioane lei sau mai mare, precum și cele formulate împotriva actelor întocmite de organele de control ale CNPAS, indiferent de sumă, se soluționează de organele specializate din cadrul CNPAS.

(3) Quantumul sumelor prevăzute la alin. (1) și (2) poate fi actualizat prin hotărâre a Guvernului.

Art.31. – (1) Organele de control care au încheiat actul atacat înaintează dosarul contestației organului de soluționare competent, prevăzut la art.29, în termen de 5 zile de la înregistrarea contestației.

(2) Dosarul contestației conține copii de pe actul atacat și de pe celelalte documente care au stat la baza întocmirii acestuia, contestația în original și

documentele depuse de contestator, precum și referatul motivat cu propunerile de soluționare, semnat de conducătorul organului de control care a încheiat actul atacat.

Art.32. – (1) Contestațiile se soluționează prin decizie motivată, în termen de 30 de zile de la înregistrare.

(2) Decizia se semnează de directorul general al casei teritoriale de pensii, sau de directorul general al direcției specializate din cadrul CNPAS, după caz, sau de înlocuitorii acestora.

Art.33. – Decizia prin care se soluționează contestația cuprinde trei părți: preambulul, considerentele sau motivarea și dispozitivul.

Art.34. – (1) Prin decizie contestația va putea fi admisă, în totalitate sau în parte, ori respinsă.

(2) În cazul admiterii contestației se decide, după caz, anularea totală sau parțială a actului atacat.

(3) Prin decizie se poate desființa total sau parțial actul atacat, atunci când din analiza documentelor existente la dosarul contestației nu se poate determina cu claritate suma în litigiu.

(4) În situația prevăzută la alin. (3) urmează să se încheie un nou act de control, care va viza strict aceeași perioadă și aceeași bază de calcul care au făcut obiectul contestației, act împotriva căruia se poate exercita calea administrativă de atac prevăzută de prezenta ordonanță de urgență.

Art.35. – (1) Organul de soluționare a contestației prevăzut la art. 29 poate suspenda, prin decizie motivată, soluționarea cauzei atunci când există indiciile săvârșirii unei infracțiuni a cărei constatare ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra soluției ce urmează să fie dată în procedura administrativă reglementată de prezenta ordonanță de urgență.

(2) Procedura administrativă este reluată la încetarea motivului care a determinat suspendarea, în condițiile legii.

Art.36. – (1) Decizia se comunică prin poștă la sediul sau la domiciliul contestatorului, declarat prin contestația formulată, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, precum și la organul de control al cărui act se atacă.

(2) În situația în care contestatorul și-a schimbat sediul sau domiciliul fără a aduce la cunoștință organului de soluționare acest lucru, decizia se comunică organului de control al cărui act se atacă.

(3) Decizia emisă ca urmare a soluționării contestației este definitivă.

(4) Decizia poate fi atacată la instanța judecătorească competentă potrivit Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.37. – (1) Controalele în curs la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se vor continua potrivit dispozițiilor acesteia, actele îndeplinite anterior rămânând valabile.

(2) În termen de 30 de zile de la publicarea prezentei ordonanțe de urgență, CNPAS va emite instrucțiuni de aplicare, aprobate prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art.38. – Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 592/1997 privind exercitarea controlului asupra încasării veniturilor și efectuării cheltuielilor din bugetul asigurărilor sociale de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 din 9 octombrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul muncii și solidarității sociale

Marian Sârbu

Ministrul finanțelor publice

Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 21 iunie 2001
Nr. 96